

Sprawa C-762/19**Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym****Data wpływu:**

17 października 2019 r.

Sąd odsyłający:

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija (sąd okręgowy w Rydze, wydział spraw cywilnych) (Łotwa)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

14 października 2019 r.

Strona powodowa w pierwszej instancji i druga strona postępowania apelacyjnego:

SIA „CV-Online Latvia”

Strona pozwana w pierwszej instancji i strona wnosząca apelację:

SIA „Melons”

[...]

ECLI:LV:RAT:2019:1014.C30638718.8.L

POSTANOWIENIE

w przedmiocie zawieszenia postępowania i zwrócenia się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija (sąd okręgowy w Rydze, wydział spraw cywilnych) [...] [skład izby i przedstawiciele stron]

rozpatrzył na posiedzeniu jawnym w dniu 14 października 2019 r. spór cywilny dotyczący powództwa wniesionego przez SIA „CV-Online Latvia” przeciwko SIA „Melons”, zmierzającego do zakazania umieszczania w witrynie internetowej prowadzonej przez stronę pozwaną hiperłączy, za pomocą których można, po kliknięciu na nie, uzyskać dostęp do bazy danych strony powodowej.

Okoliczności leżące u podstaw sporu

Okoliczności faktyczne

- [1] Strona powodowa w pierwszej instancji i druga strona postępowania apelacyjnego, SIA „CV-Online Latvia” (zwana dalej „stroną powodową”), jest właścicielem i administratorem witryny internetowej www.cv.lv, która umożliwia przeszukiwanie ofert zatrudnienia i ofert osób poszukujących zatrudnienia. W postępowaniu głównym jest bezsporne między stronami to, że witryna internetowa strony powodowej, a także zawarte w niej oferty zatrudnienia i oferty osób poszukujących zatrudnienia należy uznać za bazę danych.

Strona pozwana i wnosząca apelację, SIA „Melons” (zwana dalej „stroną pozwaną”), jest właścicielem i administratorem witryny internetowej www.kurdarbs.lv, wyszukiwarki.

Witryna internetowa prowadzona przez stronę pozwaną umożliwia znalezienie witryn internetowych, w których publikowane są publicznie dostępne ogłoszenia o pracę, a przy pomocy hiperłącza użytkownik poszukujący ogłoszeń o pracę zostaje przekierowany do witryny internetowej, w której pierwotnie opublikowano znalezione informacje. Z tej witryny internetowej użytkownik końcowy po kliknięciu na hiperłącze przegląda witrynę internetową strony powodowej, www.cv.lv, oraz jej treść.

W postępowaniu odwoławczym przedstawiciel strony powodowej przychylił się do stanowiska przedstawiciela strony pozwanej, zgodnie z którym strona pozwana nie dokonuje transmisji online do witryny internetowej strony powodowej, lecz wykorzystuje inną formę transmisji.

Z akt sprawy w postępowaniu głównym wynika, że strona powodowa opublikowała w swojej witrynie internetowej, www.cv.lv, metaznaczniki (mikrodane Schema.org), które są wyświetlane w wynikach uzyskiwanych za pomocą wyszukiwarek.

Zgodnie ze standardami mikrodanych Schema.org metaznaczniki witryny internetowej strony powodowej wskazują następujące informacje: hiperłącze, stanowisko, przedsiębiorstwo, miejsce pracy i data. Informacje te, zawarte w metaznacznikach, są wyświetlane w wynikach uzyskiwanych za pomocą wyszukiwarki w witrynie internetowej strony pozwanej.

- [2] Strona powodowa złożyła pozew mający na celu ochronę jej praw sui generis, w celu uniemożliwienia pobierania danych i wykorzystywania jej bazy danych. Zdaniem strony powodowej strona pozwana pobiera przy pomocy opisanych działań istotną zawartość bazy danych i przenosi ją do swojej witryny internetowej. Jednocześnie przy pomocy hiperłączy strona pozwana zapewnia wtórne wykorzystanie bazy danych.

- [3] Sąd, który rozstrzygał sprawę w pierwszej instancji, stwierdził naruszenie prawa sui generis i doszedł do wniosku, że umieszczenie hiperłącza w wynikach wyszukiwania po wypełnieniu przez użytkownika końcowego pola wyszukiwania oraz „przeniesienie” go po kliknięciu na to hiperłącze do witryny internetowej strony powodowej stanowi wtórne wykorzystanie bazy danych.
- [4] Strona pozwana wniosła apelację od wyroku sądu pierwszej instancji, twierdząc, że prowadzona przez nią witryna internetowa nie oferuje transmisji online, to znaczy nie działa „w czasie rzeczywistym”. Umieszczenie hiperłącza w witrynie internetowej ani nie oznacza systemu kontroli bezpośredniej, ani nie działa „w czasie rzeczywistym”, nie zapewnia też transmisji online ani żadnego innego rodzaju transmisji.

Zdaniem strony pozwanej należy dokonać rozróżnienia pomiędzy witryną internetową a bazą danych, ponieważ strona powodowa umieściła poza swoją bazą danych, tj. w swojej witrynie internetowej www.cv.lv, wszystkie informacje, które chce udostępnić wyszukiwarkom, tak aby nie miały one dostępu do bazy danych strony powodowej.

Strona pozwana wskazuje, że standardy Schema.org w zakresie mikrodanych zostały opracowane i utrzymane przez czterech światowych liderów prowadzących główne wyszukiwarki internetowe – Google, Bing, Yahoo! i Yandex – ale są przyjęte przez praktycznie wszystkie światowe wyszukiwarki, w tym jej własną, umieszczoną w witrynie internetowej www.kurdarbs.lv. Zgodnie ze wspomnianymi standardami strona powodowa opublikowała w swojej witrynie internetowej www.cv.lv informacje (metaznaczniki), które chce, aby wyszukiwarki (takie jak google.com, bing.com, yahoo.com i między innymi kurdarbs.lv) przedstawiały w uzyskanych wynikach. Metaznaczniki znajdują się w witrynie www.cv.lv, która jest poza bazą danych.

Strona pozwana uważa, że wnioski wysnute z wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawach *The British Horseracing Board Ltd i in.* (zwanej dalej „sprawą C-203/02”) i *Innoweb* (zwanej dalej „sprawą C-202/12”) nie mają znaczenia dla niniejszego sporu, ponieważ okoliczności faktyczne w postępowaniu głównym różnią się, co uzasadnia odmienną interpretację pojęć „pobieranie danych” i „wtórne wykorzystanie”.

Podstawa prawna

Ramy prawne

- [5] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych stanowi w art. 7, dotyczącym przedmiotu ochrony, zawartym w rozdziale III zatytułowanym „Prawo sui generis”, że państwa członkowskie ustanawiają prawo dla producenta bazy danych, wymagającej jakościowej i/lub ilościowej istotnej inwestycji dla uzyskania weryfikacji lub prezentacji jej zawartości, prawo do ochrony przed pobieraniem danych i/lub

wtórny ich wykorzystaniem w całości lub w części istotnej pod względem jakości i/lub ilości.

Przepis ten definiuje pojęcia „pobieranie danych” i „wtórne wykorzystanie” w następujący sposób:

a) „pobieranie danych” oznacza stałe lub czasowe przeniesienie całej lub istotnej części zawartości bazy danych na inny nośnik danych, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie;

b) „wtórne wykorzystanie” oznacza każdą formę publicznego udostępnienia całości lub istotnej części zawartości bazy danych, przez rozpowszechnianie kopii, przez najem, transmisję online lub w innej formie. Pierwsza sprzedaż kopii bazy danych we Wspólnocie przez uprawnionego lub za jego zgodą wyczerpuje prawo do kontrolowania dalszej odsprzedaży tej kopii we Wspólnocie.

[6] Dyrektywa 96/9 została transponowana do łotewskiego porządku prawnego w dniu 1 maja 2004 r. za pośrednictwem zmiany Autoresību likums (ustawy o prawie autorskim).

Artykuł 57 ust. 1 i 2 ustawy o prawie autorskim stanowi, że przez producenta bazy danych, której uzyskanie, weryfikacja lub prezentacja stanowi istotną inwestycję pod względem jakościowym lub ilościowym (art. 5 ust. 2) należy rozumieć osobę fizyczną lub prawną, która podjęła inicjatywę stworzenia bazy danych i wzięła na siebie ryzyko inwestycyjne.

Producent bazy danych ma prawo zakazać wykonywania następujących czynności w odniesieniu do całej zawartości bazy danych lub jej części istotnej pod względem jakości lub ilości:

1) pobierania danych, co oznacza stałe lub czasowe przeniesienie całej lub istotnej części zawartości bazy danych na inny nośnik danych, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie;

2) wtórnego wykorzystania, co oznacza publiczne udostępnienie całości lub istotnej części zawartości bazy danych w jakiegokolwiek formie, w tym poprzez rozpowszechnianie kopii, przez najem, transmisję online lub w innej formie.

Powody, dla których istnieją wątpliwości co do wykładni przepisów Unii Europejskiej

[7] W wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydanym w sprawie C-202/12 stwierdzono, że [„]art[.] 7 ust. 1 dyrektywy 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych należy interpretować w ten sposób, że podmiot, który udostępnia w Internecie metawyszukiwarke ukierunkowaną, taką jak rozpatrywana w postępowaniu głównym, dokonuje wtórnego wykorzystania w całości lub

w istotnej części zawartości bazy danych chronionej na mocy wskazanego art. 7, jeżeli owa wyszukiwarka ukierunkowana:

- udostępnia użytkownikowi końcowemu formularz wyszukiwania oferujący zasadniczo tę samą funkcjonalność, co formularz bazy danych;
- przekazuje »w czasie rzeczywistym« polecenia użytkowników końcowych do wyszukiwarki, w którą wyposażona jest baza danych, w związku z czym przeszukiwane są wszystkie dane owej bazy, oraz
- ukazuje użytkownikowi końcowemu wyniki wyszukiwania we właściwej dla niej formie strony internetowej, łącząc wyniki powtórzone w jeden element, lecz w porządku opartym na kryteriach porównywalnych do kryteriów używanych przez wyszukiwarki bazy danych celem ukazania wyników[”].

- [8] W pkt 25 wyroku stwierdza się, że [„]z postanowienia odsyłającego wynika, że metawyszukiwarka ukierunkowana, taka jak omawiana w postępowaniu głównym, nie posiada własnej wyszukiwarki analizującej inne strony internetowe. Dla celów wykonywania poleceń wyszukiwania ma ona natomiast dostęp do wyszukiwarek [obsługujących] bazy danych objęte jej usługą, jak wskazano w pkt 9 niniejszego wyroku. Metawyszukiwarka ukierunkowana przekazuje »w czasie rzeczywistym« zapytania jej użytkowników do owych wyszukiwarek, w ten sposób, że przeszukiwane są wszystkie dane owych baz[”].

Strona pozwana podnosi w postępowaniu głównym, że prowadzona przez nią witryna internetowa www.kurdarbs.lv nie przekazuje żadnych poleceń wyszukiwania do bazy danych „w czasie rzeczywistym” i że posiada własną metawyszukiwarkę.

- [9] W pkt 39 i 40 tego wyroku stwierdza się, że [„]w zakresie dotyczącym istotnej dla niniejszej sprawy działalności operatora metawyszukiwarki ukierunkowanej, takiej jak omawiana w postępowaniu głównym, a mianowicie udostępniania w Internecie metawyszukiwarki ukierunkowanej przeznaczonej do przekazywania wprowadzonych do niej poleceń wyszukiwania użytkowników końcowych do wyszukiwarek baz danych objętych usługą metawyszukiwarki ukierunkowanej, należy wskazać, że owa działalność nie ogranicza się do wskazywania użytkownikowi baz danych dostarczających informacji dotyczących danego przedmiotu[”].

[„]Celem owej działalności jest bowiem udostępnienie każdemu użytkownikowi końcowemu urzędnika umożliwiającego wyszukiwanie danych zawartych w chronionej bazie danych i, w związku z tym, udzielenie dostępu do całej zawartości bazy inną drogą niż droga przewidziana przez producenta owej bazy, przy wykorzystaniu wyszukiwarki tejże bazy i oferując te same korzyści wyszukiwania co sama baza, jak wynika z pkt 25 i 26 niniejszego wyroku. Nie ma potrzeby, aby użytkownik końcowy poszukujący danych kierował się do odpowiedniej strony internetowej bazy danych ani do jej strony początkowej, ani do jej formularza wyszukiwania, by zasięgnąć informacji z owej bazy,

zważywszy, że może on uzyskać dostęp do jej zawartości »w czasie rzeczywistym« poprzez stronę internetową metawyszukiwarki ukierunkowanej[”].

W pkt 1 niniejszego postanowienia sąd odsyłający wskazuje, że witryna internetowa prowadzona przez stronę pozwaną umożliwia znalezienie witryn internetowych, w których publikowane są publicznie dostępne ogłoszenia o pracę, a przy pomocy hiperłącza użytkownik poszukujący ogłoszeń o pracę zostaje przekierowany do witryny internetowej, w której pierwotnie opublikowano znalezione informacje. Z tej witryny internetowej użytkownik końcowy po kliknięciu na hiperłącze przegląda witrynę internetową strony powodowej, www.cv.lv, oraz jej treść.

Ponieważ okoliczności faktyczne sprawy w postępowaniu głównym różnią się, sąd odsyłający ma wątpliwości, czy wnioski wysunięte przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-202/12 odnośnie do pobierania danych lub wtórnego wykorzystania zawartości bazy danych za pomocą innych form transmisji mają znaczenie w odniesieniu do hiperłącza, co jest ściśle związane z trudnościami interpretacyjnymi dotyczącymi wtórnego wykorzystania bazy danych za pomocą innych form transmisji.

- [10] W pkt 4 niniejszego postanowienia sąd odsyłający powtarza uwagi strony pozwanej, zgodnie z którymi należy dokonać rozróżnienia pomiędzy witryną internetową a bazą danych, ponieważ strona powodowa umieściła poza swoją bazą danych, tj. w swojej witrynie internetowej www.cv.lv, w postaci metadanych, wszystkie informacje, które chce udostępnić wyszukiwarkom, tak aby nie miały one dostępu do bazy danych strony powodowej.
- [11] Zgodnie z dyrektywą „pobieranie danych” oznacza stałe lub czasowe przeniesienie całej lub istotnej części zawartości bazy danych na inny nośnik danych, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie. W konsekwencji trudność interpretacyjna polega na rozróżnieniu, zgodnie z pojęciem „pobierania danych” z zawartości bazy danych, pomiędzy metaznacznikami jako informacjami utworzonymi przez samą stronę powodową, aby umożliwić wyszukiwarkom internetowym pozyskiwanie tych informacji, a zawartością bazy danych. W związku z tym powstaje pytanie, czy informacje zawarte w metaznacznikach wyświetlanych w wyszukiwarce strony pozwanej stanowią, w rozumieniu omawianej dyrektywy, pobranie danych z całej lub istotnej części zawartości bazy danych na inny nośnik danych w jakiegokolwiek formie.
- [12] Zdaniem sądu odsyłającego doktryna *acte éclairé* nie ma zastosowania, ponieważ okoliczności faktyczne w postępowaniu głównym różnią się od tych z wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-202/12. Różnice zostały wyjaśnione w pkt 7–12 niniejszego postanowienia.
- [13] W świetle powyższych rozważań sąd odsyłający ma wątpliwości co do wykładni art. 7, zawartego w rozdziale III (prawo *sui generis*) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz

danych. Zdaniem sądu odsyłającego należy zatem zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

[...] [odniesienie do krajowych przepisów proceduralnych]

Sentencja

Na podstawie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej [...] [odniesienie do krajowych przepisów proceduralnych] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

postanawia

Przedłożyć Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej następujące pytania prejudycjalne:

- 1) Czy działanie strony pozwanej polegające na przekierowaniu użytkownika końcowego za pomocą hiperłącza do witryny internetowej strony powodowej, w której to witrynie możliwe jest przeglądanie bazy danych z ogłoszeniami o pracę, należy interpretować w ten sposób, że jest ono objęte definicją „wtórnego wykorzystania” zawartą w art. 7 ust. 2 lit. b) dyrektywy 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych, a konkretnie stanowi wtórne wykorzystanie bazy danych poprzez transmisję w innej formie?
- 2) Czy informacje zawarte w metaznacznikach wyświetlanych w wyszukiwarce strony pozwanej należy interpretować w ten sposób, że są one objęte definicją „pobierania danych” zawartą w art. 7 ust. 2 lit. a) dyrektywy 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych, a konkretnie stanowią one stałe lub czasowe przeniesienie całej lub istotnej części zawartości bazy danych na inny nośnik danych, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie?

Zawiesić postępowanie do czasu wydania orzeczenia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

[...] [odniesienie do krajowych przepisów proceduralnych]

[...] [podpisy]